

Siber Güvenlik Ölçeği (SGÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Siber Güvenlik Ölçeği (SGÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30168>

Öz

Siber Güvenlik Ölçeği (SGÖ), bireylerin siber ortamdaki güvenlik algılarını, davranışları ve tutumlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, siber güvenlik kavramının çok boyutlu yapısını altı temel faktör üzerinden değerlendirerek, kullanıcıların dijital risklere karşı gösterdiği hassasiyeti ve uyguladığı koruyucu önlemleri belirlemeyi hedefler. Ölçek geliştirme çalışması, 2022 yılında Arpacı ve Sevinç tarafından yapılmıştır.

SGÖ, 24 maddeden oluşmakta olup, 5'li Likert tipi bir derecelendirme kullanır. Ölçek, özellikle kişisel veri gizliliği, şifre yönetimi, sistem bütünlüğü ve siber tehditleri tanıma becerisi gibi kritik siber güvenlik alanlarına odaklanmaktadır. Yüksek güvenilirlik ve geçerlik kanıtları sunan bu araç, alandaki araştırmacılar için önemli bir ölçme aracıdır.

Anahtar Kelimeler

Siber Güvenlik Ölçeği, SGÖ, Dijital Güvenlik, Kişisel Veri, Siber güvenlik, Gizlilik, Kontrol, Bütünlük, Erişilebilirlik.

Yazarlar

Brahim Arpacı, K. Sevinç

Amaç

Siber Güvenlik Ölçeği'nin (SGÖ) temel amacı, bireylerin internet ve dijital platformlardaki güvenlik bilinci düzeylerini ve bu bilinci yansıtan davranışsal eğilimlerini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktır. Bu ölçek, özellikle siber ortamda kişisel bilgilerin korunması, şifre yönetimi, veri bütünlüğü ve risk algısı gibi kritik alanları değerlendirir.

Ölçek, akademisyenlere ve uygulayıcılara, siber güvenlik eğitimlerinin etkinliğini değerlendirmede veya risk altındaki kullanıcı gruplarını tespit etmede kullanılabilecek istatistiksel olarak sağlam veriler sağlamak üzere tasarlanmıştır. Ölçek, aynı zamanda bireylerin siber ortamdan sağladıkları faydayı da ölçerek, güvenlik algısı ile fayda algısı arasındaki ilişkiyi inceleme imkanı sunar.

Yapı

SGÖ, siber güvenlik algısı çok boyutlu bir yapı olarak ele alınır ve Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonucunda belirlenen altı ana faktörden oluşur. Bu faktörler, kullanıcıların siber ortamdaki etkileşimlerinin farklı yönlerini temsil eder:

Gizlilik: Siber ortamda paylaşılan kişisel verilerin korunmasına yönelik dikkat ve hassasiyeti ifade eder.

Kontrol/Sahiplik: Kullanıcıların hesaplarına ait şifreler ve güvenlik ayarları üzerindeki yönetim ve sorumluluk düzeyini belirtir.

Bütünlük: Dijital olarak saklanan bilgi ve belgelerin güvenliğine, kaybolma veya yetkisiz erişim riskine dair algıları kapsar.

Gerçeklik: Ölçüm (phishing) veya sahte kaynaklardan gelen tehditleri tanıma ve bunlara karşı temkinli olma düzeyidir.

Erişilebilirlik: Cihazların güncel güvenlik yazılımları (anti virüs, güvenlik duvarı) ile korunma durumunu ve bu koruma önlemlerine verilen önemi ölçer.

Fayda: Siber ortamın bilgi yönetimi ve günlük problem çözme süreçlerindeki kullanımına dair algılanan yararları ifade eder.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile titizlikle incelenmiştir. DFA sonuçları, alt faktörlü yapıların veri seti ile yüksek düzeyde uyum sağladığını göstermektedir. Uyum indeksleri (GFI, AGFI, CFI, TLI, IFI) 0.90'ın üzerinde çökmüş, RMSEA değeri ise 0.046 ile mükemmel uyuma işaret etmiştir.

Bu bulgular, ölçeğin teorik olarak öngörülen alt boyutu barındıran şekilde ölçtüğünü ve siber güvenlik yapısının geçerli bir şekilde temsil ettiğini kanıtlamaktadır. Faktör yüklerinin minimum 0.437 olması, maddelerin ilgili faktörlere güçlü bir şekilde yüklendiğini göstermektedir.

Güvenirlik

Siber Güvenlik Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenilirliği, Cronbach's Alpha katsayısı kullanılarak değerlendirilmiştir. Ölçeğin tamamı için elde edilen güvenilirlik katsayısı **0.880** olarak rapor edilmiştir, bu da ölçeğin yüksek düzeyde tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin alt boyutları için elde edilen iç tutarlılık (Cronbach's Alpha) katsayıları da kabul edilebilir düzeyin üzerindedir:

Gizlilik için: 0.810

Kontrol/Sahiplik için: 0.822

Bütünlük için: 0.752

Gerçeklik için: 0.771

Erişilebilirlik için: 0.807

Fayda için: 0.704

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal analizi, hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak gerçekleştirilmiştir. AFA sonuçları, ölçeğin alt faktörlü yapısını desteklemiştir. Kaiser's measure-of-sampling-adequacy (KMO) değeri **0.865** olarak bulunmuş, bu da örneklem büyüklüğünün ve verilerin faktör analizi için yeterli olduğunu göstermiştir. Bartlett's testi ise istatistiksel olarak anlamlıdır (χ^2 (DF=300)=3570.447, $p<0.001$).

Alt faktör, toplam varyansın **49.344%**ünü açıklamaktadır. DFA sonuçları, modelin uyumunu kanıtlamıştır. Bu indeks değerleri, alt faktörlü yapının veri setine mükemmel düzeyde uyum sağladığını kesinleştirmektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Orijinal ölçek)

Format: 24 maddelik, alt alt boyuttan oluşan kendinden raporlama ölçeği.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Siber ortam kullanıcıları, genel yetişkin popülasyonu.

Yaş Grubu: Yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Geliştirme çalışması, aktif olarak internet ve dijital hizmetleri kullanan bireyler üzerinde yapılmıştır.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme (1: kesinlikle katılmıyorum, 5: kesinlikle katılıyorum). Bazı maddeler ters (T) kodlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Çıkarım, Faktör Analizi, Likert Ölçeği, Güvenlik Duvarı, Anti Virüs Programı, Veri Bütünlüğü.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: İbrahim Arpacı

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut Değil

İletişim E-posta Adresi: iarpaci@gmail.com

Yazma Adresi: ?brahim Arpac? (Detayl? yazma adresi mevcut de?ildir.)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, 2022 y?I?nda Arpac? ve Sevinç taraf?ndan geli?tirilm? ve yay?mlanm??t?r. Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için yazar?n izinleri ve telif haklar? konusunda sorumlu yazar ?brahim Arpac? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücreti bilgileri yazar taraf?ndan belirlenmektedir.

Kaynaklar

Arpaci, I., & Sevinc, K. (2022). Development of the Cybersecurity Scale (CS-S): Evidence of validity and reliability. *Information Development*. <https://doi.org/10.1177/0266666921997512>.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [siber-guvenlik-olcegi-sgo-toad.pdf](#)

Siber Güvenlik Ölçeği (SGÖ) Maddeleri

Gizlilik

Siber ortamda payla?t???m ki?isel bilgiler konusunda temkinliyimdir.

Gerçek hayatta üçüncü ?ah?slarla payla?mak istemedi?im bilgi ve belgeleri siber ortamda da payla?mam.

Siber ortamda payla?t???m verilerin sadece gerekli ki?ilerce görüntülenmesini sa?lar?m.

Kontrol/Sahiplik

Hesaplar?ma ait ?ifrelerin güvenli?i konusunda dikkatliyim.

?ifremi olu?tururken sembol, rakam ya da büyük küçük harflerden olu?an tahmini zor bir ?ifre seçerim.

E-posta ?ifremin güvenli?i için telefon do?rulamas? hizmetini kullan?r?m.

Cevab?n? hat?rlayaca??m bir güvenlik sorusu seçmeye özen gösteririm.

Kredi kart? bilgilerimin kaydedilmemi? olmas?na dikkat ederim.

Bütünlük

Siber ortamda veri saklamak güvenli de?ildir.

Siber ortamda saklad???m bilgi ve belgeler kaybolabilir ya da silinebilir.

Siber ortamda veri payla??m? yapmak herhangi bir risk içermez (T: Ters Madde).

Siber ortamda saklanan bilgi ve belgelere üçüncü ?ah?slar?n eri?me olas?l??? vardır.

Gerçeklik

Tanımadığım kişilerden gelen e-postalardaki linkleri ve eklentileri açarım (T).

Girdiğim web sitesinin güvenlik sertifikası olmadıkça yönünde bildirim gelse de kullanmaya devam ederim (T).

E-postama gelen istenmeyen (spam) postaları açtım mı (T).

E-postama gelen mübteri edinme/oltalama amaçlı postaları açtım mı (T).

Belirsiz kaynaklardan gelen bağlantılar (linkleri) ve dosyaları açtım mı (T).

Erişilebilirlik

Cihazımda güncel bir anti virüs programı var.

Cihazımı düzenli olarak anti virüs programı ile taratırım.

Cihazıma kurulu gelen güvenlik duvarı açık.

İnternette indirdiğim dosyaları cihazımda yüklü anti virüs programı olmasa da açarım (T).

Fayda

Siber ortamda sosyal medya uygulamalarıyla bilgi paylaşım için kullanırım.

Günlük hayatta karşılaştığım problemleri çözmek için siber ortamı yaygın olarak kullanırım.

Siber ortamda sunulan hizmetlerden bilgi yönetimi (bilgiyi elde etmek, saklamak, paylaşmak ve kullanmak) için faydalanırım.